

Melnychuk T.F.

Natural University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

SCIENTIFIC PRINCIPLES FOR CULTIVATING A CREATIVE PERSONALITY AT UNIVERSITIES OF ENVIRONMENTAL SCIENCES

Summary

In the article the outlines of cultivating a creative personality, intellectual gene pool at universities of environmental sciences are studied. Scientific principles, the totality of which ensures the successful fulfilment of tasks, selection of content, tools, methods and forms of educational and academic process and cultural and educational activities in cultivating a creative personality, are defined.

Keywords: creative personality, principles, methods, forms, education, academic and educational process, intellectual gene pool, cultural and educational activities.

УДК 378.147:37.037

ОСОБЛИВОСТІ РУХОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКИ ВНТУ

Овчарук В.В., Овчарук В.Г.

Вінницький національний технічний університет

У статті досліджено та проаналізовано рівень рухової підготовленості студентів факультету електроенергетики та електромеханіки ВНТУ. Здійснено аналіз останніх досліджень і публікацій за даною темою. У тестуванні прийняли участь 120 студентів 1-4 курсів. З допомогою методів математичної статистики визначено статичні критерії та здійснено порівняльний аналіз показників рухової підготовленості. Виявлено шляхи вдосконалення фізичної підготовленості студентів ФЕЕМ під час навчання у вузі.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, тестування, рухова підготовленість.

Постановка проблеми. Універсальним засобом збереження й зміцнення здоров'я вважається рухова підготовленість, яка є важливим результатом фізичного виховання студентської молоді і визначається за допомогою розробленої системи державних тестів [1]. Рівень рухової підготовленості студента є важливим компонентом здоров'я, основою високої працездатності та життєздатності, базою, на якій відбувається вся рухова діяльність людини. Тому підвищення рухової підготовленості студентської молоді є одним із першочергових завдань не тільки кафедр фізичного виховання та спортивних клубів, а й всієї системи вищої освіти України. Однак кафедри фізичного виховання та сучасні методики фізичної підготовки не задовольняють в повній мірі природну біологічну потребу студентської молоді в руховій активності. Окрім того, причини низької фізичної підготовленості студентської молоді та погіршення стану її здоров'я закладені ще на ранньому етапі виховання дітей в сім'ях, школах, професійних навчально-виховних закладах тощо.

Удосконалення навчально-виховного процесу з фізичного виховання у вищих закладах освіти повинно обґрунтовуватися, передусім, реальним станом фізичного розвитку й фізичної підготовленості студентів. Проте, як показують наукові дослідження [2, 3, 4, 5], в абітурієнтів, котрі вступили на перший курс вищих навчальних закладів, простежується низька фізична підготовленість і невисокий рівень рухової активності.

Рухова активність і здоров'я є важливими медико-соціальними показниками, тісний зв'язок між якими лікарі-практики спостерігають давно. Рухова діяльність має виняткове фізіологічне призначення,

тому що рух є найбільш ефективним механізмом пристосування до навколишнього середовища [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Рухова підготовленість є важливою характеристикою стану здоров'я та інтегральним показником фізичної активності студентів [7]. Рівень рухової підготовленості студента залежить від оволодіння ним засобами, формами та видами фізичної підготовки, які використовуються під час навчальних і самостійних занять фізичними вправами. Використовуючи відповідні фізичні вправи та регулюючи інтенсивність їх виконання можна цілеспрямовано впливати на стимуляцію всіх систем організму, підвищувати рівень їх функціонування, тим самим забезпечувати високий рівень фізичної підготовленості студентів [5].

Рухова підготовленість – це готовність студента до виконання фізичних навантажень, що передбачені навчальною програмою. Вона розкриває рівень розвитку фізичних якостей, який був досягнутий у процесі фізичного виховання. Рухова підготовленість є результатом фізичної активності студентів, їх інтегральним показником, тому що під час виконання фізичних вправ у взаємозв'язок вступають практично всі органи й системи організму [7, 8, 9]. Рухова підготовленість розглядається не тільки як функція рухового апарату, а і як функціонування цілісного організму [10]. Рухова підготовленість студентської молоді має зв'язок із рівнем фізичного здоров'я, але не можна однозначно стверджувати, що студент, який має високий рівень фізичного здоров'я, також має й високий рівень фізичної підготовленості. Тому результати рухових тестів студентів з низьким рівнем підготовленості можуть служити метою для розвитку рухових якостей студентів з нижчим рівнем фізичного здоров'я. Оче-

видно, що фізична підготовленість, перш за все, повинна бути орієнтована на поліпшення здоров'я студентів і лише опосередковано на результати рухових тестів [11]. Багаторічний досвід та наукові дослідження дають підстави стверджувати, що рухова (або як її ще називають фізична) підготовленість студентів вищих навчальних закладів закладається ще в ранні роки, в юності, а особливо під час навчання у школі. Від того, наскільки буде підготовленим абітурієнт, з яким рівнем здоров'я він прийде до вищого навчального закладу, багато в чому буде залежати зміст і рівень навантаження на навчальних заняттях з фізичного виховання, а в кінцевому результаті і рівень його фізичної підготовленості [5]. Визначення рівня фізичної підготовленості має важливе значення при рекомендації рухового режиму, виборі чи складанні програм оздоровчих тренувань, а також для оцінки ефективності дії певних фізичних навантажень на організм. За визначення Л. Дудорової [12] рухову підготовленість поділяють на 5 рівнів (дуже поганий, поганий, задовільний, добрий, відмінний).

Найбільш об'єктивним показником, на основі якого встановлюється рівень рухової підготовленості, є система державних тестів, яка впроваджена у програму з фізичного виховання студентів і зумовлюється соціальним замовленням сучасного суспільства на всебічно та гармонійно розвинену особистість майбутнього фахівця, який повинен мати високий рівень здоров'я та необхідну фізичну підготовленість, аби відповідати вимогам освітньо-кваліфікаційного рівня.

Таким чином, своєчасна і якісна діагностика поточного рівня фізичної підготовленості студентів різних спеціальностей має важливе прикладне значення і дає можливість для експрес-оцінки та формування поточного рівня фізичної підготовленості організму студентів.

Мета та завдання дослідження. Мета дослідження полягає у визначенні рівня рухової підготовленості студентів ФФЕЕМ ВНТУ та проведенні порівняльного аналізу згідно державних тестів і нор-

мативів фізичної підготовленості населення України [13]. Завдання дослідження спрямовані на виявлення шляхів удосконалення фізичної підготовленості студентів ФФЕЕМ під час навчання у вузі.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Дослідження проводилось на базі Вінницького національного технічного університету, у якому брали участь студенти ФФЕЕМ (I-IV курсів) у кількості 120 чоловік. Для оцінки рівня рухової підготовленості були використані 7 тестів: біг 100 м, стрибки у довжину з місця, ходьба 2400 м, човниковий біг 4×9 м, підтягування на перекладині, нахили тулуба вперед з положення сидячи, піднімання в сід за 1 хв.

Результати моніторингу рухової підготовленості студентів ФФЕЕМ представлені в таблиці 1.

Таким чином, в результаті проведеного дослідження та аналізу отриманих результатів моніторингу рухової підготовленості студентів ФФЕЕМ можна зробити наступні висновки:

- результати тесту на витривалість показали кращу підготовленість студентів 1-го курсу і виявили погіршення цього показника на старших курсах;
- результати тестів «підтягування на перекладині» та «піднімання в сід за 1 хв» говорять про кращу підготовленість студентів 2-го і 3-го курсів;
- показники тесту «стрибок з місця» у студентів 1-го і 2-го курсу майже однакові (різниця 2,3 см), а на 3-му і 4-му курсах зростають на 5 і 8 см відповідно;
- тест на швидкість «біг 100м» показав кращу підготовленість студентів 1-го курсу, на 2-му спостерігається зниження на 0,82 сек відносно 1-го курсу, на 3-му приріст 0,12 сек відносно 2-го курсу і на 3-му приріст на 0,45 сек відносно 3-го курсу;
- у спритності найкращим виявився показник у студентів 1-го курсу і спостерігається зниження цього показника на старших курсах;
- аналіз тесту «нахил тулуба вперед з положення сидячи» виявив найкращу підготовленість у студентів 2-го курсу, дещо менший у 3-го і зовсім погані показники у 1-го і 4-го курсів.

Таблиця 1

Курс	Статистичні критерії	Основні показники тестування						
		Витривалість ходьба 2400 м, хв	Підтягування на перекладині, разів	Прес, разів	Стрибок з місця, см	Швидкість 100 м, сек	Човниковий біг 4х9 м, сек	Гнучкість, см
1	Xсер	11,52	12,03	48,23	233,5	13,76	9,43	8,83
	S	1,79	3,88	7,09	13,07	0,73	0,48	6,0
	min	8,22	4	36	205	12,3	8,8	0
	max	16,12	20	61	255	15,8	10,8	23
2	Xсер	12,17	13,33	49,43	231,23	14,58	9,56	12,87
	S	2,08	3,72	5,72	17,17	1,32	0,53	6,84
	min	9,42	6	32	165	13,2	8,8	0
	max	16,27	21	61	265	18,8	11,1	24
3	Xсер	14,57	12,83	51,03	237,17	14,46	9,57	11,4
	S	1,68	5,11	7,36	15,74	0,97	0,51	5,36
	min	10,39	6	38	185	13,0	8,8	2
	max	18,09	28	64	260	16,7	10,8	20
4	Xсер	15,51	10,83	44,03	240,0	14,01	9,65	6,5
	S	1,86	2,85	5,23	8,2	0,66	0,51	4,75
	min	10,37	6	36	225	12,9	8,9	0
	max	18,41	18	54	260	15,7	10,6	20

де, $\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i$. – середнє арифметичне вибірки, N – обсяг вибірки;

$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}}$ – середньоквадратичне відхилення

Висновки. Результати проведених досліджень дають змогу оцінити особливості рухової підготовленості студентів факультету електроенергетики та електромеханіки ВНТУ і дозволяють порівнювати їх протягом усього періоду навчання, оцінювати і здійснювати їх аналіз, а також з'ясувати переваги і недоліки використаних засобів, методів навчання і форм організації занять із фізичного виховання, на підставі аналізу коригувати робочі програми на наступний навчальний рік.

На наш погляд, одним із найголовніших способів підвищення рухової підготовленості студентів є налагоджена система об'єктивного контролю та оцінки

комплексного тестування рухових здібностей. Така система, з одного боку, розширить можливість аналізу навчально-тренувального процесу, а з іншого боку, кожен студент, на протязі навчання у вузі, може отримати об'єктивну інформацію на різних етапах своєї діяльності відносно своїх фізичних здібностей, що дозволить значно підвищити його мотивацію до занять з фізичного виховання та поліпшення результатів рухової підготовленості.

Подальші дослідження планується провести в напрямку визначення динаміки показників рухової підготовленості студентів ФЕЕЕМ ВНТУ в подальшому процесі навчання.

Список літератури:

1. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей / М. М. Линець: Навчальний посібник. – Львів: Штабор, 1997. – 207 с.
2. Ніколаєв С. Підвищення рухової активності студенток з урахуванням їхніх психофізіологічних особливостей / С. Ніколаєв // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. – № 2 (6). – С. 46–49.
3. Котченко Ю. Динаміка зниження исходних показателів об'єктивності студентів першого курсу / Ю. Котченко // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – № 2 (10). – С. 59–63.
4. Криводуд Т. Є. До вивчення рівня фізичної підготовленості студентів першого курсу денного відділення СумДПУ ім. А. С. Макаренка за результатами контрольних нормативів / Т. Є. Криводуд, Н. А. Кулик, Н. Д. Шошура // Слобожанський науково-спортивний вісник: наук.-теорет. журн. – Х.: ХДАФК, 2010. – № 4. – С. 22.
5. Грибан Г. П. Життєдіяльність та рухова активність студентів [монографія] / Г. П. Грибан. – Житомир: Вид-во Рута, 2009. – 594 с.
6. Астахова Е. В. О некоторых тенденциях в развитии физической активности студентов педагогического вуза / Е. В. Астахова // Здоровый образ жизни и физическая культура студентов: социологические аспекты. – Москва; Харьков: [б. и.], 1990. – С. 45–51.
7. Круцевич Т. Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания: учебн. пособие для студентов вузов физ. воспит. и спорта Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 1999. – 232 с.
8. Котов Є. О. Динаміка фізичної підготовленості студентів / Є. О. Котов // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. праць. – Т. 1. – Луцьк, 2002. – С. 259–262.
9. Опанасюк Ф. Г. Основи розвитку фізичних якостей студентів: навч.-метод. посіб. / Ф. Г. Опанасюк, Г. П. Грибан – Житомир: Вид-во «Державний агроекологічний університет», 2006. – 332 с.
10. Bulicz E., Murawow I. Zdrowie czlowieka i jego diagnostyka. Efekty zdrowotne actywnosci ruchowej. – Radom: Politechnica R. 2003. – 533 s.
11. Долженко Л. Прогностичні моделі фізичної підготовленості студентів з різним рівнем фізичного здоров'я / Л. Долженко // Спортивний вісник Придністров'я: наук.-теорет. журнал Дніпропетров. держ. ін-ту фіз. кул. і спорту. – № 2. – 2006. – С. 89–91.
12. Дудорова Л. Динаміка структури фізичної підготовленості студентів Л. Дудорова // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць. – Вип. 5. – ДОВ «Вінниця». – Вінниця, 2004. – С. 64–66.
13. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України. – К., 1996. – № 80 – 31 с.

Овчарук В.В., Овчарук В.Г.

Винницький державний технічний університет

ОСОБЕННОСТИ ДВИГАТЕЛЬНОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ СТУДЕНТОВ ФАКУЛЬТЕТА ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИКИ И ЭЛЕКТРОМЕХАНИКИ ВНТУ

Аннотация

В статье исследованы и проанализированы уровень двигательной подготовленности студентов факультета электроэнергетики и электромеханики ВНТУ. Осуществлен анализ последних исследований и публикаций по данной теме. В тестировании приняли участие 120 студентов 1-4 курсов. С помощью методов математической статистики определены статические критерии и осуществлен сравнительный анализ показателей двигательной подготовленности. Выявлены пути совершенствования физической подготовленности студентов ФЕЕЕМ во время учебы в вузе.

Ключевые слова: физическое воспитание, студенты, тестирование, двигательная подготовленность.

Ovcharuk V.V., Ovcharuk V.H.
Vinnitsia National Technical University

FEATURES OF MOTOR PREPAREDNESS OF STUDENTS OF THE FACULTY OF POWER ENGINEERING AND ELECTROMECHANICS OF VINNYTSIA NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY

Summary

This article explores and analyzes the level of preparedness of students of the Faculty of Power Engineering and Electromechanics of VNTU. The analysis of recent research and publications on this topic has been conducted. 120 students of 1st-4th courses took part in testing. With the help of mathematical statistics, static criteria have been defined and comparative analysis of motor preparedness has been conducted. The ways of perfection of physical preparedness of students of FPEEM during studies in the university were found out.

Keywords: physical education, students, testing, motor preparedness.

УДК 378.146.1:811.111

РОЗРОБКА ЕФЕКТИВНИХ ТЕСТІВ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЧИТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕКСТІВ

Пасічник М.В., Жигалко С.Е.
Українська інженерно-педагогічна академія

У статті наголошено на необхідності створення у неможливих вищих навчальних закладах України нової моделі мовної підготовки. Підкреслено важливість формування у майбутніх інженерів-педагогів компетенції у читанні англійськомовних професійно орієнтованих текстів. Проаналізовано загально визнані якісні характеристики тестів. Розглянуто взаємний позитивний та негативний вплив якісних характеристик тесту один на одного. Запропоновано конкретизувати методичні принципи тестування з урахуванням специфіки читання як окремого виду мовленнєвої діяльності для реалізації контролю рівня сформованості мовленнєвої компетенції майбутніх інженерів-педагогів у читанні англійськомовних професійно орієнтованих текстів.

Ключові слова: професійно орієнтоване читання, контроль, компетенція у читанні, якісні характеристики тесту, баланс чинників.

Постановка проблеми. Українська система професійної освіти має на меті сьогодні підвищення конкурентоспроможності майбутнього спеціаліста на ринку праці, що передбачає вільне володіння своєю професією згідно з міжнародними стандартами. Це зумовлює необхідність створення у неможливих вищих навчальних закладах України нової моделі мовної підготовки, яка базується на розумінні іноземної мови як невід'ємного інструменту майбутньої професійної діяльності студентів. Хоча у сучасній методиці викладання іноземних мов велику увагу приділяється навчанню усному мовленню, тим не менш читання залишається одним з головних завдань навчання іноземним мовам в технічних ВНЗ. Компетенція майбутніх спеціалістів у читанні має включати в себе вміння працювати зі спеціальними текстами, знання термінів у сфері своєї спеціальності, навички професійно орієнтованого перекладу.

Слід відмітити, що реорганізація моделі мовної підготовки потребує використання нових підходів не лише до організації навчального процесу, а й до процесу контролю навчання іноземних мов.

Забезпечення контролю рівня сформованості мовленнєвої компетенції студентів в читанні англійськомовних професійно орієнтованих текстів на всіх етапах процесу навчання є важливою передумовою ефективного зворотного зв'язку і, відповідно, ефективного навчання загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як відомо, ефективність тесту вимірюється за допомогою певних чинників. Загально визнаними чинниками є

надійність, конструктивна валідність, економічність, інтеракційність та навчальний вплив [1-7].

Під надійністю тесту розуміється стабільність результатів відповідей тестованих при повторному виконанні тесту, при цьому рівень підготовки тестованих має залишитися незмінним.

Наступний чинник конструктивна валідність вимірює ступінь врахування об'єктами тесту та характером тестових завдань психолінгвістичної моделі оволодіння іншомовленнєвою діяльністю. Іншими словами, конструктивна валідність оцінює достатність рівня володіння іншомовленнєвою комунікативною компетенцією, який виявив тест, для здійснення іншомовного спілкування в умовах реального життя.

До якісних характеристик тесту відносять також економічність тесту, тобто його здатність забезпечити максимально достовірну інформацію про тестованих при мінімальних витратах часу та зусиль на його підготовку, проведення та обробку результатів; інтерактивність, тобто врахування взаємодії між характеристиками мовленнєвої діяльності тестованого (наприклад, вікові особливості, мовні знання і здібності, емоційний стан) і характеристиками тестового завдання, і навчальний вплив тестування на особу тестованого та вчителів, батьків (мікро-вплив) та систему освіти загалом (макро-вплив).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Окрім розглянутих загально визнаних чинників слід також приділити увагу таким якісним характеристикам тесту як автентичність та практичність. Не викликає сумніву, що всі чинники, які впливають на ефективність тесту, також здійсню-